

Covenant & Conversation

BASED ON THE TEACHINGS OF RABBI LORD JONATHAN SACKS 7"צט

MİKETS

Tebdil-i Kıyafet

- Rabi Sacks'ın burada özeti verilen yazısına [web sitemizden](#) ulaşabilirsiniz.

Geçen hafta okuduğumuz, Yosef'in zindan hikâyesinden iki yıl sonra, Yosef Mısır'ın yöneticisi haline gelir. Artık tüm ülkenin başındaki en yetkili ikinci adamdır. Bir kıtlık öngörüsünde bulunmuştur ve bu kıtlık gelmiş, hatta Kenaan'ı bile etkisi altına almıştır. Yaakov ve ailesinin yiyecek stoku tükenmek üzeredir; bu nedenle Yaakov en büyük on oğlunu erzak satın almaları için Mısır'a gönderir. Vardıklarında Yosef'le yüz yüze gelirler, ancak karşısındaki kişinin o olabileceğine dair hiçbir fikirleri yoktur. Onun Mısır'da hükümdarın vekili olduğunu düşünürler ve kendileri de sadece ondan tahıl satın almak için oradadırlar. Bu noktada şu sözleri okuruz:

"Yosef, kardeşlerini gördüğü anda tanıdı. Ancak bir yabancıymış gibi davrandı... Yosef kardeşlerini tanıdı; ama onlar kendisini tanımamışlardı." Bu anı anlayabilmek için onu, Bereşit'te yer alan ve her biri, "farklı bir kılığa bürünüp tanınmama" temasını taşıyan diğer üç olayın yanına yerleştirmemiz gerekir.

Sahne bir: Yitshak Esav'a onu mübarek kılacağını söyleyerek ona, ava çıkıp kendisine bir yemek hazırlamasını ister. Kısa bir süre sonra içeri biri girer. Yitshak "Kimsin sen?" diye sorar. "Benim, behor oğlun Esav" diye gelir cevap. Yitshak tereddüt eder. "Yaklaş... Sen gerçekten Esav mısın?" Oğlunun kollarının kaba dokusunu hisseder. Yine de sorar: "Sen gerçekten oğlum Esav mısın?" "Benim," der diğeri. Böylece Yitshak onu mübarek kılar. Ne var ki, o Esav değildir. Kılık değiştirmiş olan Yaakov'dur.

Sahne iki: Yaakov'un düğünü. Yaakov, Lavan'ın evine kaçmasının ardından Rahel'le karşılaşır, onu sever ve onunla evlenmek için yedi yıl çalışır. Düğünün ardından gelin çadırına girer. Bir süre sonra Yaakov da onun arkasından içeri girer ve gerçeği ancak sabah olduğunda keşfeder: O kız Rahel değildir. Yaakov, kız kardeşinin kılığına girmiş olan Lea ile evlenmiştir.

Sahne üç: Yeuda'nın ilk iki oğlu genç yaşta ölürler. Arkalarında çocuksuz dul eşleri Tamar kalır. Tamar, Yeuda'nın üçüncü oğluyla evlendirilmeyi bekler. Ancak Yeuda bu konuyu sürüncemeye sokar ve Tamar'ı, başka kimseyle de evlenemediği bir çıkmazda bırakır. Daha sonraları, Yeuda'nın kendi eşi vefat eder. Bir yolculuk sırasında peçeli bir kadınla karşılaşır. Ona mührünü, kuşağını ve asasını bırakır ve daha sonraları, önceden karşılaştığı bu kadının, kılık değiştirmiş olan Tamar olduğunu – bu eşyalar yoluyla – öğrenir.

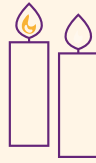
Bu geri planla, dördüncü sahnemiz – Yosef ve kardeşlerinin karşılaşmaları – daha açık bir hal almaktadır. Huzurunda eğildikleri bu mümtaz Mısırlı adamda, genç bir İbrani çobanı andıran hiçbir yön yoktur. Adam Mısır dilini konuşmaktadır. Mısırlı bir yönetici gibi giyinmiştir, Paro'nun mühürlü

yüzüğünü ve altın bir kolye takmaktadır. Kardeşler bir Mısır prensi gördüklerini düşünürler. Ama o aslında, başka kılıktaki Yosef'tir.

Dört sahne, dört tebdil-i kıyafet, maskenin ardındakileri görmekte yaşanan dört başarısızlık. Aralarındaki ortak yan nedir? Her birinde kılık değişikliği, bunu yapan kişinin daha derin bir anlamda "tanınmasını" – ciddiye alınmasını ve kendisine kulak verilmesini – sağlamanın tek yolu haline gelmektedir. Yitshak Esav'ı sevmektedir – Yaakov'u değil. Yaakov Rahel'i sevmektedir – Lea'yı değil. Yeuda en küçük oğlunu düşünmektedir – Tamar'ı değil. Yosef kardeşlerinin nefretinin hedefi halindedir. Bu dört kişi, istedikleri şeyi, kısa bir süreliğine de olsa, ancak kılık değiştirerek elde edebilmişlerdir: bir beraha, bir koca, bir oğul ve düşmanca olmayan bir ilgi. Bu dört kişinin içlerinde bulunduğu müşkül durumlar tek bir cümleyle özetlenmektedir: *"Yosef kardeşlerini tanıdı; ama onlar kendisini tanımamışlardı."*

Bu kılık değişiklikleri başarılı olmuş mudur? Kısa vadede, evet; ama uzun vadede, tam olarak değil. Yaakov, Esav'ın berahasını almış olmaktan dolayı çok çekmiştir. Lea, Yaakov'un sevgisini hiçbir zaman kazanamamıştır. Tamar çocuk sahibi olmuştur, ama Yeuda bir daha hiç onunla yakınlaşmamıştır. Yosef'in kardeşleri, o kendilerini affettikten sonra bile ondan korkmaya devam etmişlerdir. Kılık değiştirmekle elde ettiğimiz şey, asla aradığımız sevgi olmaz.

Ancak başka bir şey olur. Yaakov, Lea, Tamar ve Yosef, özlemini duydukları şefkati belki hiçbir zaman kazanamamışlar bile, Tanrı onların yanındadır. Kılık değiştirmek bizi başkalarından, hatta belki de kendimizden gizler; ancak Tanrı'dan asla gizleyemez. O bizim ağlayışımızı duyar ve dile getirilmemiş duamıza cevap verir. Bu dört hikâyenin sonrasında, ilişkiler belki şifa bulamamıştır, ama kimlikler bulabilmiştir. Bunlar gelişim ve olgunlaşma konulu, derinden dini anlatımlar halini almıştır. Bize basit ve derin bir şey anlatmaktadırlar: **Tanrı'nın huzurunda duranlar, insanoğullarının karşısında dururken öz saygılarını kazanmak için hiçbir tebdil-i kıyafete muhtaç değildir.**

Şabat Sofrası İçin Tartışma Soruları

1. Acaba bir kişi, insanların kendisini görmesini sağlamak için gerçek kimliğini gizlemeye neden ihtiyaç duyabilir?
2. Tanah'ın başka neresinde liderlerin kılık değiştirdiklerini görüyoruz? Sizce bunu neden yapmışlardır?

3. Her yerde bulunan ve her şeyi bilen Tanrı'dan nasıl saklanabiliriz? Tanrı'nın huzurunda durduğunuz – veya dua ettiğiniz – zaman gerçek benliğinizle orada olduğunuzu hissediyor musunuz?

Bir Ana Fikir

İnsanlar bizi görmezden geldikleri zaman bile Tanrı asla bunu yapmaz. Bizi, kostümler veya maskeler olmaksızın, açık bir şekilde görür ve bize saklanmaya ihtiyacımız olmadığını ve her zaman önemli olduğumuzu öğretir.

Peraşayı Keşfedelim

HAZIRLAYAN: SARA LAMM

RABİ LORD JONATHAN SACKS'IN ÖĞRETİLERİNDEN ESİNLENİLMİŞTİR

Kısaca Peraşa

Paro yedi sağlıklı ineğin yedi cılız inek tarafından yendiğine ve yedi sağlıklı başağın yedi solgun başak tarafından yutulduğuna dair rüyalar gördüğü zaman, bu rüyaların önemli anlamlara sahip olabileceğinden endişelenir. Ancak danışmanlarından hiçbirisi rüyalarından derin anlamlar çıkaramaz. Nihayet Paro'nun baş sâkisi, zindanda olduğu dönemde, geleceğe dair mesajlar içeren rüyaları tabir etme konusunda uzman bir adamla tanıştığını açıklar. Bunun üzerine Yosef'in zindandan alınması için görevliler gönderilir. Nihayet Yosef'in talihi dönmeye başlamıştır.

Paro'nun rüyalarını dinlemesinin ardından Yosef, Mısır'ın yedi yıl sürecek bir bolluk dönemi yaşayacağını, ama bunun sonrasında yedi yıllık bir kıtlığın geleceğini belirtir. Yosef bu haberi paylaşmakla kalmaz, bu konuda mükemmel bir tavsiye de önerir. Önerisi, ilk yedi yılın iyi bir şekilde değerlendirilmesi, depolar inşa edilerek olabildiğince yiyecek depolanmasıdır. Bu sayede kıtlık başladığında buna hazır olacaklardır.

Paro bundan çok etkilenir ve Yosef'i Mısır'ın baş yöneticisi konumuna getirir. Kıtık Kenaan'ı da etkisi altına alınca, kardeşleri aile için erzak satın almak üzere Mısır'a gelirler. Yosef onları hemen tanır, ama onlar Yosef'i tanıyamazlar. Bu da Yosef'e onları sinama fırsatı sağlar. Şimon'u nezarete alarak diğler kardeşlerinden, gidip Binyamin'i getirmelerini talep eder. İkinci buluşma gergin geçtikten sonra Yosef gümüş kadehini Binyamin'in çuvalına saklatır, sonra da kadehin çalındığını ilan ederek kardeşleri tutuklatır. Peraşa heyecanın doruğa ulaştığı bu "devamı gelecek hafta" anıyla sona erer.

Peraşa Aktivitesi

Ses Değıştir

Bir kişi ("Tahminci") dışarı çıkarılır ve gözleri örtölür. Bu sırada ailenin geri kalanı gizlice oyunculardan birini 'Gizemli Konuk' (GK) olarak seçer.

GK seçildikten sonra Tahminci içeri alınır. Diğler oyunculara kısa, basit sorular sorar ve GK bir veya iki kelimelik cevaplar verir. Cevabını verirken GK sesini istediğı şekilde değıştirebilir; isterse daha yüksek ve tiz veya daha alçak ve davudi bir ses kullanabilir, isterse fısıldayabilir veya hırıltılı konuşabilir. Beş sorunun ardından Tahminci, kimin sesini gizlemeye çalıştığına dair tahminde bulunur ve ardından yeni bir tur başlar.

HER YAŞ İÇİN BİR HİKÂYE

On İkinci Gece

On İkinci Gece, Shakespeare'in ilk olarak 1600'lü yılların başında sahneye konmuş bir oyundur. Karmaşalar, kılık değıştirmeler, sırlar ve şaşırtıcı gerçeklerle dolu bir komedidir. Hikâye, Viola adında bir kızın bir deniz kazası sonrasında sahile vurmasıyla başlar. İkiz kardeşi Sebastian ve geminin diğler yolcu ve mürettebatının boğulmuş olduğunun bilinciyle, kendi başına hayatta kalmanın bir yolunu bulmak zorunda olduğuna karar verir. Ancak genç bir kızın tek başına yolculuk etmesi güvenli değildir; bu yüzden Viola genç bir erkek kılığına girerek kendisine Cesario adını verir ve Dük Orsino'nun yanında hizmetkâr olmak için başvuruda bulunur.

Orsino ile Cesario görüştüklerinde birbirlerine hemen ısınırlar. Cesario dükle birlikte bolca vakit geçirebilmektedir ve Viola onu tanımaya başladığından memnundur. Birbirleriyle şakalarını, rüyalarını paylaşırlar, hatta gerçek sevginin ne anlama geldiğı konusunda münazarada bile

bulunurlar. Bu sohbetler dürüst ve açıktır ki bu ironilidir, çünkü Viola bunları ancak başka biriymiş gibi davrandığı zaman yapabilmektedir.

Cesario iken, daha önce hiç sahip olmadığı bir özgürlüğe kavuşmuştur.

Ne var ki, Orsino'ya âşık olmaya başlar ve onun hizmetkârı olduğu düşünüldüğünde bu oldukça karmaşık bir durumdur. Dahası, Orsino, kendisini görmeyi reddeden Lady Olivia'ya ümitsiz bir aşkla bağlıdır.

Sonunda Orsino, mesajını Lady Olivia'ya iletmesi için Cesario'yu (Viola) gönderir. Sonra işler daha da karmaşık bir hal alır. Viola gizlice Orsino'yu sevmektedir, Orsino Olivia'ya karşılıksız bir sevgi beslemektedir ve bunun üstüne, Olivia da yanlışlıkla, Cesario adlı genç adamla evlenmesi gerektiğine karar vermiştir.

Oyunun devamında Viola'nın meğerse hayatta olan ikiz kardeşi Sebastian kasabaya gelir. Olivia – ve daha birçok kişi – Viola ile Sebastian'ı birbirine karıştırmaya başlar, zira Viola genç bir erkek gibi giyinik olduğu zaman ikisi birbirine çok benzemektedir. Üstelik Olivia, Cesario olduğuna inandığı Sebastian'la evlenir. İkiz kardeşler nihayet buluşurlar, gerçekler ortaya çıkar ve Orsino, Lady Olivia'yı değil, aslında Viola'yı sevdiğini anlar.

Bu hikâyede kılık değiştirmeden kaynaklanan tüm karmaşa, bu haftaki peraşada da gördüğümüz ilginç bir fikri öne çıkarmaktadır: Bazen insanlar, en gerçek benliklerini ancak bir maske taktıkları zaman açığa çıkarırlar.

TORA İLE DİYALOG

Kartlar ve Sohbet

Kartlar ve Sohbet destelerimiz her *perasha* için bir kart içermektedir. Kartın bir yüzünde Tora'dan, üzerinde düşünmek ve tartışmak üzere ilginç bir soru bulacaksınız. Diğer yüzde Rabi Sacks'tan, *perasha*nın üzerine yeni bir ışık tutacak bir fikri keşfedeceksiniz.

“Hükümetimden sen sorumlu olacaksın ve tüm halkım senin emrinle yönlendirilecek...” (Bereşit 41:40).

Yosef iktidara yükseldiğinde yalnızca kendi ailesini değil, tüm bir ulusu da kurtarmıştır.

SORULAR:

Sizce Yosef bunu siyasi bir strateji olarak mı yapmıştır, yoksa ahlaki bir sorumluluk gereği mi?

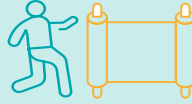
Dünyadaki her insanın rolünü düşünün. Sizce dünyaya karşı bir sorumluluğumuz var mıdır? Varsa, nedir? Öyleyse, Yosef'in rolü neydi?

Rabi Sacks, Bereşit 41:40 açıklamalarında (Koren Sacks Humash'ta) buna bir cevap önerir:

“Tanrı bizden kabullenmemizi değil, iyileştirmemizi, tedavi etmemizi, önlememizi ister. Bu nedenle Yahudiler, nüfuslarına tamamen orantısız bir şekilde, adaletsizlikle mücadele eden hukukçular, hastalıklarla mücadele eden doktorlar, yoksullukla mücadele eden ekonomistler ve (özellikle de modern Yisrael’de) daha önce hiç yiyecek yetişmemiş ortamlarda tarım yapmanın yeni yollarını arayan tarım teknolojisi uzmanları olma eğilimi göstermişlerdir.”

• Kartlar ve Sohbet hakkında daha fazlası için <https://rabbisacks.org/cards-and-conversation> bağlantısını ziyaret edebilirsiniz.

ÖĞRENECEĞİZ VE YAPACAĞIZ

Pratikte Peraşa

HAFTANIN DEĞERİ

Birbirimiz için sorumluluk almak

Binyamin’in hikâyesi bize, sorumluluk teması hakkında önemli dersler verir. Yaakov onu kaybetmekten korkmakta, ama Yosef onun getirilmesini talep etmektedir. Yeuda öne çıkar ve Binyamin’in güvenliği konusunda tam sorumluluk alarak, onu ne pahasına olursa olsun koruyacağına söz verir. Aslına bakılırsa Yeuda böylece, en genç kardeşine, uzun yıllar öncesinde Yosef’e hiç göz kulak olmadığı kadar göz kulak olmaya söz vermiştir. Sorumluluk, öne çıkmak, başkalarına göz kulak olmak ve yüzeyin altında gizli olabilecek ihtiyaçları tespit etmek demektir.

PRATİK KONUŞALIM

Nasıl sorumluluk alınır?

Hem bireysel düzeyde hem de daha geniş bir düzeyde başkalarına sahip çıkmalı, okullarımızı ve sinagoglarımızı inşa etmeli, ülkemizi desteklemeli, ulusal düzeyde halkımızı ve genel anlamda dünyayı korumalıyız. Rabi Sacks, bireysel yaşam ve ortak iyilik arasındaki dengenin, Yahudi ahlaki yaşamının kalbinde yer aldığını öğretir.

“Bir lider olun. Önde yürüyün. Kişisel sorumluluk alın. Ahlaki sorumluluk alın. Kolektif sorumluluk alın. Yahudilik Tanrı’nın sorumluluğa davetidir.”

– Rabi Sacks

Şunu Bir Dene

GENÇ ÖĞRENCİLER

Sakin görünüyor olsa bile, aslında endişeli veya kendisini güvensiz hissediyor olması muhtemel birini düşünün. Ona bir görevde yardım etmeyi, onu bir oyuna dâhil etmeyi, bir atıştırmağı kendisiyle paylaşmayı teklif edin veya işlerin nasıl gittiğini sorun. Gördüklerinizin ötesine baktığınızda, diğer insanların kendilerini güvende hissetmelerine yardımcı olursunuz.

İLERİ DÜZEYLİ ÖĞRENCİLER

Tanıdığınız hangi kişi, kendi sorumluluklarının taşınmasında yardıma ihtiyaç duyuyor olabilir? Ona bir mesajla başvurun, evde ona yardım etmeyi teklif edin veya konuşmaya ihtiyacı olan birine kulak verin. Sorumluluk almak, birinin nelere ihtiyacı olduğu açıkça görülmediği zaman bile onun yanında durmak demektir. Dile getirilmeyen şeyleri fark etmek, güveni inşa eder ve ilişkileri güçlendirir.

RABİ SACKS EŞLİĞİNDE BİR PASUĞU DERİNLEMESİNE İNCELEYELİM

Katmanlı Öğrenim

Rabi Sacks'ın çeviri ve açıklamalarıyla Koren Sacks Humash'tan aktardığımız bakış açılarıyla, Tora'da adım adım ilerleyin. Her adım sizi biraz daha derine götürecek ve tıpkı Rabi Sacks'ın öğrettiği gibi 'Sohbet olarak Tora'yı davet edecektir.

Yosef'in, Paro'nun "Rüyaları tabir edebildiğini duydum!" şeklindeki sözlerine verdiği cevabı inceleyelim.

KATMAN 1: TORA NİN METNİNE BAK

Bereşit 41:16

"וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת-פַּרְעֹה לֵאמֹר, בְּלִעְדִּי: אֲלֵקִים יַעֲנֶה אֶת-שְׁלוֹם פַּרְעֹה."

KATMAN 2: RABİ SACKS'IN ÇEVİRİSİNİ OKU

"Ben değil, dedi Yosef Paro ya. 'Paro ya ihtiyaç duyduğu cevabı Tanrı verecek.'"

KATMAN 3: ANLAMI HAKKINDA DÜŞÜN

Mısır zindanında geçen yılların ardından Yosef şimdi Paro'yla yüz yüzedir. Geçmişte onu, henüz onlu yaşlarındaiken rüyalarını kardeşleriyle paylaşırken görmüştük. O aşamada Yosef kardeşlerinin duygularını pek düşünmüyordu. Daha sonra Yosef i, yetişkinlik döneminde, kraliyet sâkisi ve kraliyet fırıncısının dualarını daha duyarlı bir şekilde yorumlarken de gördük. Artık Yosef isabetli rüya tabiri konusunda kendisini kanıtlamış halde Mısır kralının huzurunda durmaktadır. Şimdi tam da parlayabileceği andır! Peki, o nasıl hareket etmektedir? Bu fırsatı yakalayarak Paro ya ne kadar özel biri olduğunu mu

anlatmaktadır? Hayır. Tevazu içinde cevap vermekte ve tüm övgüyü A-Şem'e affetmektedir. Neden? Ve bu bize Yosef'in kişisel gelişimi hakkında ne göstermektedir?

KATMAN 4: RABI SACKS'IN AÇIKLAMASINI ÖĞREN

Yosef, Tora'nın büyük rüya ustasıdır ve tam da rüyalarının gösterdiği şekilde, tekrar tekrar lider olmaktadır... Ama kendi başarılarından bahsettiğinde bunları Tanrı'ya affeder

Biz ve Tanrı, insanlık tarihinin ortak yazarlarıyız. Yaptığımız kötü şeyler için sorumluluğu üstleniriz. Başardığımız iyi şeyler için Tanrı'ya şükrederiz. Bu konuda Yosef bizim akıl hocamızdır.

İlahi bir vaat, insani sorumluluğun yerini tutmaz. Aksine, bu, sorumluluk için bir çağrıdır... Tek başına gayret yeterli değildir. Siyafa dişmaya ya, "Göklerin yardımına ihtiyacımız vardır. Bizim kontrolümüz altında olmayan kuvvetlere bağımlı olduğumuzu kabul edecek alçakgönüllülüğe ihtiyacımız vardır. Bereşit'te Tanrı'yı Yosef kadar anan kimse yoktur. Başarılarının her birinde övgü payını Tanrı'ya affetmektedir. Tanrı olmasa yaptıklarını yapamayacağı gerçeğini tanımıştır. İşte o tevazudan, sabır doğmuştur.

KATMAN 5: DÜŞÜN VE CEVAP VER

Yosef nihayet Paro'yla konuştuğu zaman şaşırtıcı bir şey yapmıştır. Rüyaları bilgelikle tabir etme kabiliyetinin kendisine ait olmadığını söylemiştir. Bundan bahsetmeye ne gerek vardır? Belki Yosef tevazu göstermekteydi. Belki de, o görüşün bize kendi benliğimizin ötesinden gelebildiğini söylemekteydi. Veya belki de başarıyı nasıl sürdürebileceğimizi öğretmekteydi. Yosef, gücü, onun kendisini tanımlamasına izin vermeden yönetiyordu. Sorumluluk taşıyordu, ama kibir taşıymıyordu. Öyleyse biz de kendimize sormalıyız: Acaba Yosef'in sözleri, kendi kabiliyetlerimizi nasıl anlamamız gerektiği konusunda bize ne anlatıyor?

1. Yosef'in tavrı, insanların kendi başarıları hakkında genellikle konuşma şekillerine ne yönden meydan okumaktadır?
2. Sizce Yosef'in sözleri bizden, kendi yeteneklerimiz ve bunların nereden kaynaklandığı hakkında neleri dikkate almamızı istemektedir?
3. Çoğu insana hangisi daha doğal gelir; övgüyü kendine almak mı onu paylaşmak mı? Ve neden?
4. Sıradaki birkaç pasuğu okuyun. Paro Yosef'in Tanrı hakkındaki sözlerine nasıl bir tepki vermiştir? (özellikle 41:39-43)

Koren Sacks Humash hakkında daha fazlası için <https://rabbisacks.org/books/the-koren-sacks-humash> bağlantısını ziyaret edebilirsiniz.

The Rabbi Sacks Legacy, Rabi Lord Jonathan Sacks'ın bir Tora öğretmeni, bir liderler lideri ve ahlaki bir ses olarak zaman üstü ve evrensel hikmetini devam ettirmektedir.

Rabi Sacks'ın birçok yazısını, yayınlarını ve konuşmalarını keşfetmek veya Legacy'nin çalışmalarını desteklemek için www.RabbiSacks.org, adresini ziyaret edin ve The Rabbi Sacks Legacy'yi sosyal medyada takip edin: @RabbiSacks

Covenant & Conversation yazılarına sağladıkları ve Harry (Chaim) Schimmel'in anısına adanan cömert sponsorlukları için Schimmel Ailesi'ne teşekkürlerimizle.